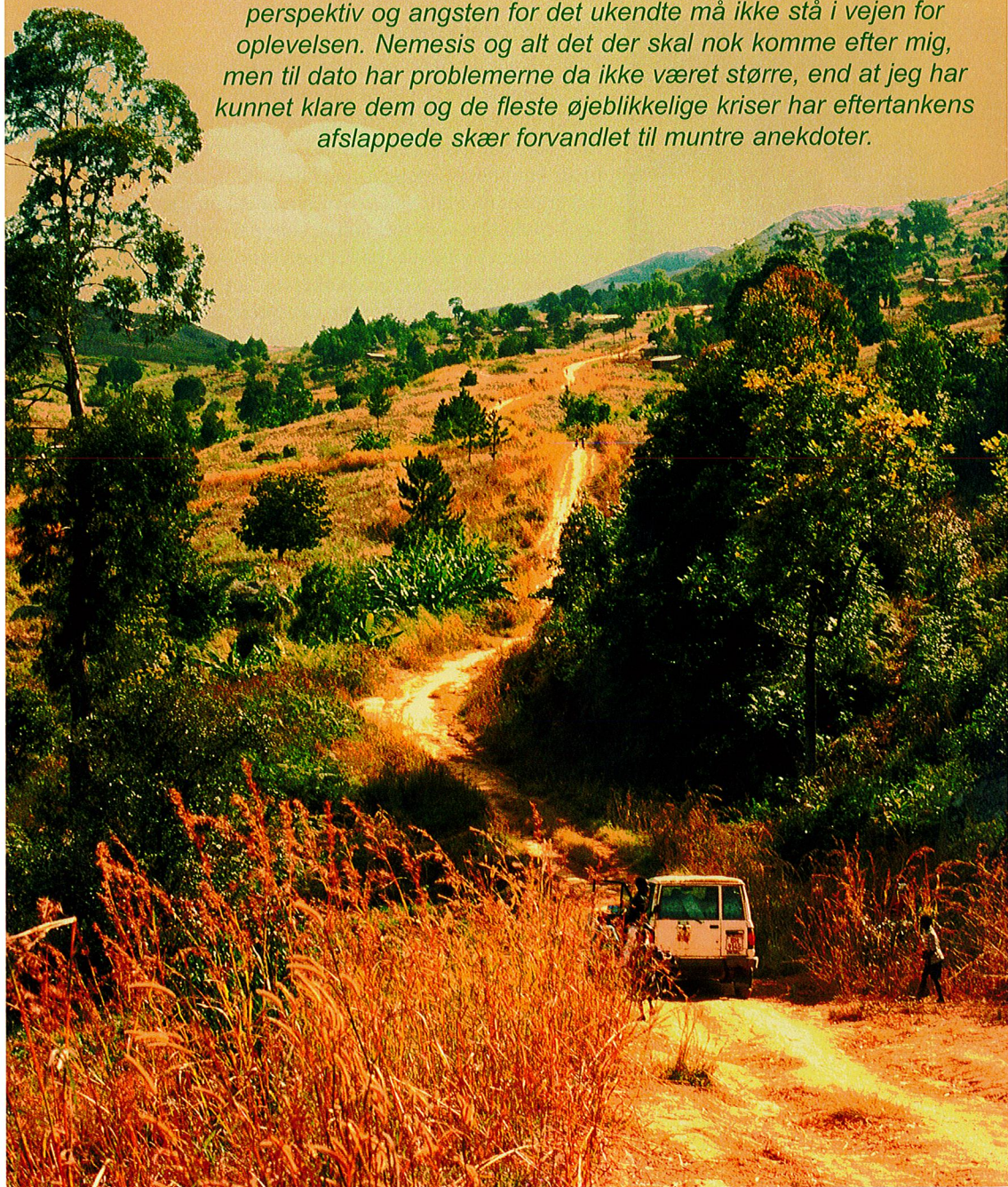
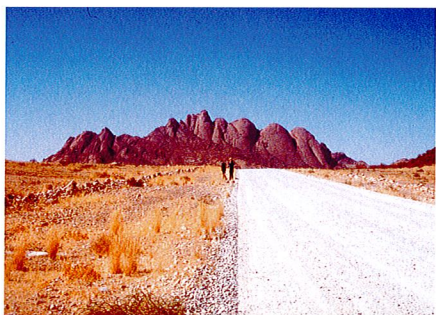

MINERALER I BUSHEN

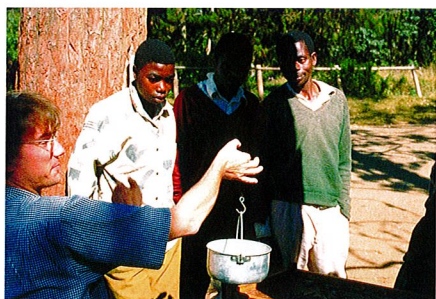
af Claus Hedegaard

De seneste år har jeg ofte haft mulighed for at rejse langt væk for at samle mineraler og håber med råd og vejledning at få andre til at gøre det samme. Mange spørger "om det ikke er farligt at rejse i Afrika," mens de sidder og sutter lystigt på en tændt cigaret. Mjoh det er det da, men det er jo et spørgsmål om perspektiv og angsten for det ukendte må ikke stå i vejen for oplevelsen. Nemesis og alt det der skal nok komme efter mig, men til dato har problemerne da ikke været større, end at jeg har kunnet klare dem og de fleste øjeblikkelige kriser har eftertankens afslappede skær forvandlet til muntre anekdoter.

Jeg har efterhånden udviklet en standard fremgangsmåde for at besøge et nyt land, som synes at virke. Jeg afviger ofte, men dette er, hvad jeg burde gøre! Udbyttet er altid proportionalt med forberedelsen. Når man først er afsted, er hver dag kostbar, så et betydeligt antal frimærker, dage på biblioteket o.s.v. lønner sig. Forberedelserne er en blanding af at finde steder at tage hen, ordne logistik (her sjuskes og ødelægges mange ture!) og at skabe kontakter. Grundig forberedelse tager tid; ikke nødvendigvis mange dages arbejde, men den er spredt over en lang periode.

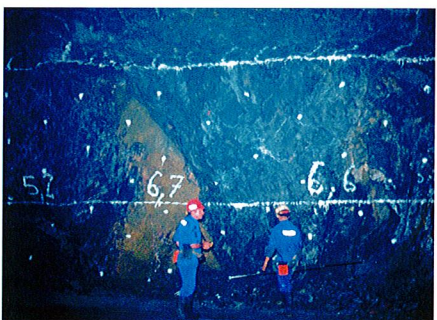
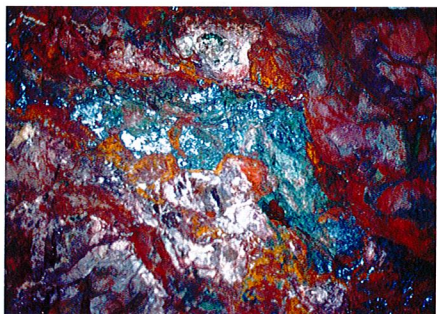

Kan man overhovedet ?

Folk i langt de fleste såkaldte u-lande er mere modtagelige og hjælpsomme overfor mineralsamlere end hos os. Det er et spørgsmål om personlig indstilling og gensidig nysgerrighed. Hvis man ikke har fjernsyn, er det måske ligefrem hyggeligt, at fremmede kommer på besøg og det bliver ikke ringere, hvis der virkelig er uger mellem nogen overhovedet kommer forbi. Jo, der er også rov huller, som forhindrer videre fremfærd, men man oplever sjældent problemer på det mellemfolkelige plan.

De fleste lande har nationalparker og lignende, hvor man ikke må (no:kan) samle. Det må man acceptere og det er altid værd at undersøge om man overhovedet må eksportere det, man samler! Det er meget godt at stå der med kufferten fuld af fine ting i lufthavnen og så ikke kunne komme videre. Jeg har endnu ikke oplevet lande, som har forbud mod eksport af mineraler, men fossiler er ofte forbudt [det er jo arkæologi, historie og den slags, forstås!]. Man kan selvsagt afsøge grænserne for det tilladte eller være lidt dum i sine angivelser; teknisk set er stromatolit et fossil, men altså også bjergartsdannende ... hmmm. Der kan jo også sidde de utroligste ting i et vilkårligt stykke "sandsten", men! Husk, du er i et fremmed land, hvor fængslerne er små og kolde, politiet ikke har nogen humoristisk sans og dit eget land ikke har nogen ambassade. De fleste "u-lande" har faktisk så meget spændende at finde, at der ikke er rimelig grund til at afsøge grænserne. Det var vist de sidste egentlige formaninger. Før du besøger et land, bør du forhøre dig på deres ambassade om man må samle og eksportere "sten" og hvem man i givet fald skal henvende sig til for at få en tilladelse. Hvis de ikke svarer (det gør de sjældent) eller siger "det er ikke et problem," ved du stadig intet! Spørg endelig i dit eget lands ambassade i det pågældende land. Det skader aldrig, men giver sjældent det store udbytte. Spørg også efter landets geologiske undersøgelse ("Geological Survey"), mine-ministerium ("Department of Mines"), naturhistoriske museum, geodætiske institut o.l.

Det er en god ting at have lokale alliancer, individer med viden om og interesse for sten, men det er vanskeligt at få før afrejsen. Spørg venner, bekendte, ambassaderne, messe-arrangører m.fl. om de kender stensamlere og handlere i Der dukker sjældent noget op, men man er da nødt til at prøve. Pudsigt nok har jeg aldrig haft problem med at skabe kontakter efter ankomst. Jo, der var lige en formaning igen: glem de store miner!

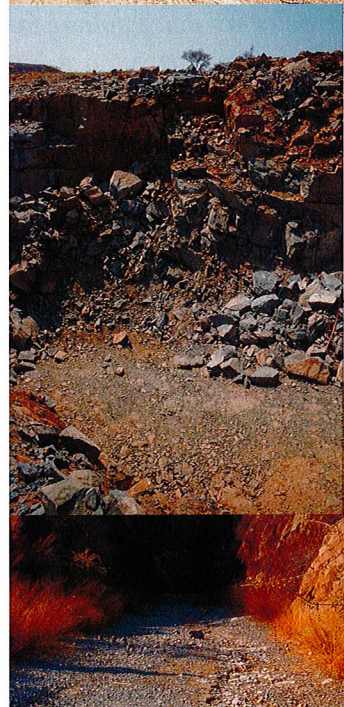
Det vil jo være i den grad spændende at besøge Tsumeb minen, når man nu er i Namibia. Tro mig, selskabet er i den grad træt af

mineralsamlere; de får 5-10 breve hver uge med den ene fantastiske forklaring efter den anden om hvorfor denne eller hin person eller gruppe har behov for en tur gennem minen eller skal bruge 10 cm store Azurit krystaller eller en kasse Dioptas "til forskning." Brevene besvares ikke og folk bliver smidt ud, hvis de møder op. Pudsigt nok, har jeg ofte mødt netop den modsatte holdning hos små miner: "det var vel nok hyggeligt, I kom", "I må endelig sige til, når I kommer igen", "næste gang kan I da bare bo her", Det gør en stor forskel om stedet er overrendt eller aldrig besøgt og om ejerne og arbejderne mødes med grådighed eller venlighed.

Hvor skal vi hen ?

Jeg giver en kort oversigt over generel litteratur, som kan hjælpe med at finde lande og lokaliteter, men der er faktisk mange rigtigt spændende lokaliteter, som aldrig beskrives. De ligger bare og venter på at folk dukker op. Litteratur er godt til at finde steder at tage hen, men må ikke blive en begrænsning; derfor er det vigtigt at skabe kontakter på stedet for at finde frem til nye steder. For eksempel kender jeg til (d.v.s. har hørt om og set stykker derfra, men aldrig været der) steder i Afrika som mineralogisk er på højde med Tsumeb, men aldrig beskrevet i tilgængelig litteratur. Vi taler her om store pæne krystaller af Azurit og Malakit, fantastisk Cerussit, Wulfenit i dørstopper størrelse, fin Dioptas, der er så utroligt meget at finde og tiden er så utroligt kort.

Altså, sæt dig ned og læs godt og grundigt om nogle få lande og vælg et af dem, eller hvis du er rigtigt modig, vælg et land du ikke kan finde oplysninger om, men som ligger i et geologisk interessant område. Hvad med Bhutan ? De er ikke så forfærdeligt glade for besøgende, men ligger midt i Himalaya. Turkmenistan ? Dær må altså være noget helt fantastisk! Effektivt set træffes valget på grund af løse forhåndsoplysninger - man har set spændende material på museum eller en messe eller læst om det - og rent praktiske forhold. Turkmenistan er spændende, men prøv at komme dertil. Air Turkmenistan åbnede ganske vist direkte flyforbindelse mellem München og Turkmenbashi sidste år, men der skal mere til end bare en flybillet, man skal leje bil eller kameler, måske finde en tolk, købe kort, Det er udelt meget lettere at rejse til Namibia: daglige forbindelser mellem Frankfurt & Windhoek med Lufthansa eller Air Namibia, eller med næsten hvemsomhelst via Johannesburg; de fleste Namibianere taler tysk og mange også engelsk; Avis, Budget, Hertz og alle de andre har kontor i lufthavnen; der findes en hovedstad med masser af ambassader, boghandler, hoteller o.s.v. Det kan næsten ikke gå galt. Jeg kan ikke sige, hvor det er godt at tage hen, men jeg har selv fundet at både Namibia, Malaysia og Thailand er sikre og ukomplicerede at rejse i og der er en vis chance for at komme hjem med sten. Hvis du aldrig har været langt ude i bushen for at samle sten, kan jeg anbefale dem, men det må ikke afholde dig fra at prøve andet. Om få dage rejser jeg til Bolivia for en måned (og er derfor hjemme igen, når du læser dette). Brasilien ligger lige ved siden af og "anbefalingerne" kan se helt anderledes ud næste år ved samme tid! Det er under alle omstændigheder praktisk at vælge et land først og derefter lege med mulighederne, simpelthen fordi det meste information er samlet geografisk med en politisk inddeling.

Artikkelen fortsettes i neste nr. med gode reisetips.